

# Obsah

|                                                                                            |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Úvodem                                                                                     | 5  |
| DÍRKOVÁ KOMORA                                                                             | 14 |
| dějiny                                                                                     | 14 |
| použití v obrazové fotografii                                                              | 16 |
| vlastnosti a možnosti využití                                                              | 18 |
| sestrojení a optimální parametry                                                           | 20 |
| provedení snímku, osvit                                                                    | 22 |
| různé jiné tvary otvoru                                                                    | 23 |
| dírkový „teleobjektiv“                                                                     | 24 |
| DÁLKOVÁ FOTOGRAFIE JEDNODUCHÝMI<br>A IMPROVIZOVANÝMI OBJEKTIVY                             | 25 |
| objektiv z brýlové čočky                                                                   | 25 |
| jeho vyrobení a adjustace přístroje                                                        | 26 |
| provedení snímku, osvit                                                                    | 28 |
| spojení fotografického přístroje s triedrem                                                | 29 |
| výpočet ohniska a světelnosti kombinace                                                    | 30 |
| spojení dvou fotografických objektivů                                                      | 32 |
| fotografie Slunce a Měsíce                                                                 | 34 |
| PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ CO NEJVĚTŠÍHO<br>ZORNÉHO ÚHLU                                        | 34 |
| širokoúhlé objektivy v dějinách a současnosti                                              | 35 |
| Woodovy přístroje a Hillova zdokonalení                                                    | 36 |
| použití vypuklého zrcadla                                                                  | 36 |
| ZVLÁŠTNÍ VYUŽITÍ OBJEKTIVŮ ABNORMÁLNÍCH<br>OHNISKOVÝCH VZDÁLENOSTÍ A JEJICH<br>IMPROVIZACÍ | 37 |
| úmyslná a neúmyslná zkreslení                                                              | 37 |
| konfrontace Slunce a Měsíce s předměty na obzoru                                           | 38 |
| vynález teleobjektivu                                                                      | 38 |

|                                                          |    |
|----------------------------------------------------------|----|
| JEDNODUCHÉ PORTRÉTNÍ OBJEKTIVY                           | 39 |
| dějiny pokusů o měkčení kresby snímku                    | 39 |
| zhotovení objektivu                                      | 40 |
| provedení snímku, osvit, ohnisková difference            | 41 |
| specifická brilance a Lyotův koronograf                  | 43 |
| jednoduché objektivy složené, periskopy                  | 43 |
| objektivy projektorů jako „měkkýše“                      | 44 |
| ELEKTROGRAFIE                                            | 46 |
| vynález elektrografie a první pokusy                     | 47 |
| stopy výbojů v citlivé vrstvě, Lichtenbergovy<br>obrazce | 48 |
| uspořádání elektrografického pokusu                      | 48 |
| modifikace a další možnosti využití elektrografie        | 49 |
| RUSSELŮV EFEKT                                           | 50 |
| objev a podstata                                         | 50 |
| praktické provedení Russelova efektu                     | 51 |
| FOTOGRAM                                                 | 52 |
| dějiny fotogramu od Schulzegravie dodnes                 | 52 |
| zdokonalování a finesy                                   | 53 |
| světelná tužka                                           | 55 |
| rentgenogramy předmětů                                   | 55 |
| STRUKÁŽ A FOKALK                                         | 56 |
| strukáž a její autoři                                    | 56 |
| kresby vývojkou a ustalovačem                            | 57 |
| fokalk                                                   | 57 |
| daktylografie a dermatografie                            | 57 |
| ZVĚTŠOVÁNÍ BEZ NEGATIVU                                  | 58 |
| FOTOGRAFICKÁ PANORÁMATA                                  | 59 |
| pravá panorámata a speciální přístroje                   | 59 |
| nepravá panorámata                                       | 59 |
| lepená panorámata                                        | 60 |

|                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| panoramatická hlavice a její zhotovení                                                 | 60 |
| zorné úhly rozličných objektivů                                                        | 61 |
| zpracování lepeného panorámatu                                                         | 62 |
| panorámování z ruky a jeho zvláštnosti                                                 | 63 |
| časová paralaxa                                                                        | 64 |
| <b>VELMI DLOUHÝ A ROZLOŽENÝ OSVIT SNÍMKU</b>                                           | 64 |
| technické pomůcky velmi dlouhých dob osvitu                                            | 65 |
| rozložený osvit                                                                        | 66 |
| intermitenční efekt                                                                    | 66 |
| uplatnění opakovaně osvitnutých snímků ve vědě                                         | 67 |
| <b>AFOKALIZACE</b>                                                                     | 67 |
| efekt nepravého Měsíce                                                                 | 68 |
| <b>VYUŽITÍ POHYBOVÉ NEOSTROSTI</b>                                                     | 69 |
| zdůraznění klidu pohybovou neostrostí                                                  | 69 |
| dokonalá neostrost a Mareyovy pokusy                                                   | 70 |
| neostrost, způsobená tzv. „gumovými čočkami“                                           | 71 |
| zachycení stop pohybujících se světelných zdrojů                                       | 71 |
| kreslení světlem                                                                       | 72 |
| luminografie                                                                           | 72 |
| technika a provedení luminografie                                                      | 73 |
| rotací drátů vzniklá „tělesa“                                                          | 75 |
| <b>SNÍMKY STRUKTURÁLNÍMI, OKENNÍMI<br/>A DEFORMOVANÝMI SKLY</b>                        | 75 |
| <b>FOTOGRAFIE ODRAZŮ V ZAKŘIVENÝCH<br/>A ZBORCENÝCH PLOCHÁCH — MÝDLOVÉ<br/>BUBLINY</b> | 77 |
| příprava trvanlivých bublin                                                            | 78 |
| <b>SABATIERŮV EFEKT — PSEUDOSOLARIZACE</b>                                             | 79 |
| solarizace                                                                             | 79 |
| podstata pseudosolarizace                                                              | 80 |
| provedení Sabatierova efektu                                                           | 81 |

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| z dějin pseudosolarizace                                                                        | 81  |
| drobné zkušenosti z provádění pseudosolarizace                                                  | 83  |
| dvojitý Sabatierův efekt                                                                        | 86  |
| technické využití pseudosolarizace                                                              | 86  |
| Sabatierův efekt na citlivých papírech                                                          | 87  |
| <b>PSEUDORELIÉF</b>                                                                             | 87  |
| fotoplastiky                                                                                    | 87  |
| rozpínavost a přesnost rozměrů citlivé vrstvy                                                   | 89  |
| <b>NEGATIVNÍ TÓNOVÉ HODNOTY ZVĚTŠENIN</b>                                                       | 89  |
| <b>RETIKULACE ŽELATINY</b>                                                                      | 91  |
| technika úmyslné retikulace                                                                     | 92  |
| <b>DEFORMACE OBRAZU ROZTAVENÍM VLNKÉ ŽELATINY A RESTAURACE POŠKOZENÝCH FOTOGRAFICKÝCH DESEK</b> | 94  |
| totéž jako filmový trik                                                                         | 94  |
| zpracování želatiny kartáčkem                                                                   | 94  |
| stažení citlivé vrstvy s desky                                                                  | 96  |
| <b>VYUŽITÍ ZRNITOSTI NEGATIVU</b>                                                               | 96  |
| k dějinám vztahu fotografů k zrnitosti                                                          | 97  |
| „minografiky“                                                                                   | 97  |
| <b>HIGH-KEY</b>                                                                                 | 100 |
| snímková a negativní technika                                                                   | 100 |
| pozitivní technika                                                                              | 101 |
| <b>LOW-KEY</b>                                                                                  | 102 |
| <b>HARD-KEY</b>                                                                                 | 103 |
| <b>ZVLÁŠTNÍ MOŽNOSTI VYUŽITÍ RESTITUCE</b>                                                      | 104 |
| deformace obrazu zvětšeniny                                                                     | 104 |
| fotografické sázecí stroje                                                                      | 105 |
| Starlettograph a příbuzné přístroje                                                             | 105 |

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| RASTRY                                                           | 106 |
| DĚLENÍ TÓNŮ                                                      | 108 |
| dějiny dělení tónů, ušlechtilé tisky                             | 109 |
| DĚLENÍ TÓNŮ DVOJÍM OSVITEM DESKY<br>SMOČENÉ VÝVOJKOU             | 110 |
| DĚLENÍ TÓNŮ ZVĚTŠOVÁNÍM NA PAPIŘY<br>NAPOJENÉ VÝVOJKOU           | 111 |
| Menteho způsob                                                   | 112 |
| střídavá vodní lázeň                                             | 114 |
| dvoumiskové vyvolávání zvětšenin                                 | 114 |
| lokální zvyšování teploty vyvolávané zvětšeniny                  | 115 |
| STERRYHO EFEKT                                                   | 116 |
| DĚLENÍ TÓNŮ MASKOVÝM DIAPOZITIVEM                                | 117 |
| PERSONŮV ZPŮSOB DĚLENÍ TÓNŮ                                      | 118 |
| předchůdci                                                       | 118 |
| „indikace“ a provedení procesu                                   | 119 |
| doporučená použití v jiných případech                            | 122 |
| IZOHÉLIE                                                         | 123 |
| vynález a jeho princip                                           | 123 |
| technické provedení                                              | 124 |
| různá zlepšení Romerova procesu                                  | 126 |
| využití samotných výtažků                                        | 128 |
| siluety                                                          | 128 |
| spojování siluet do panorámat                                    | 130 |
| FOTOGRAFICKÉ MONTÁŽE                                             | 131 |
| MONTÁŽ NĚKOLIKANÁSOBNÝM OSVITEM<br>NEGATIVU S PŘEKRÝVÁNÍM ZÁBĚRŮ | 134 |
| strobografie                                                     | 135 |
| „mobile“                                                         | 136 |
| osvětlení několikerým zábleskem                                  | 137 |
| latentní obrazy, indukované sklem                                | 137 |

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| NĚKOLIKANÁSOBNÝ OSVIT NEGATIVU POMOCÍ<br>ZRCADLA NEBO HRANOLU   | 138 |
| MONTÁŽ NĚKOLIKANÁSOBNÝM OSVITEM<br>NEGATIVU PŘED ČERNÝM POZADÍM | 139 |
| použitelná pozadí                                               | 139 |
| fotografie blesků                                               | 139 |
| snímky neonových reklam                                         | 139 |
| „dvojníci“                                                      | 140 |
| snímky ohňostrojů                                               | 140 |
| simultánní portrét                                              | 140 |
| MONTÁŽ S KOMPENDIEM                                             | 141 |
| princip a výroba pomůcky                                        | 141 |
| maskování fotografovaného objektu                               | 143 |
| SNÍMKOVÁ MONTÁŽ ODRAZEM NA SKLE                                 | 144 |
| zhotovení přípravku                                             | 144 |
| zvláštnosti tohoto triku                                        | 144 |
| snímky Eugèna Atgeta                                            | 145 |
| SNÍMKY ZRCADLY                                                  | 145 |
| horizontálními (trik „povodně“ a „karet“)                       | 145 |
| rovnoběžnými (trik „nekonečnosti“)                              | 145 |
| dělenými                                                        | 146 |
| kaleidoskopickými                                               | 146 |
| „fotografické rosety“ Ernsta Oppelta                            | 147 |
| TRIKOVÁ POZADÍ                                                  | 148 |
| použití zvětšenin                                               | 148 |
| použití diapozitivů                                             | 149 |
| přední projekce                                                 | 150 |
| zadní projekce                                                  | 151 |
| MONTÁŽE ČÁSTEČNĚ ZESLABENÝCH NEGATIVŮ                           | 151 |
| zeslabení okrajů a středu negativu                              | 152 |
| dosažení přesných obrysů                                        | 152 |
| montáž maskovými negativy                                       | 153 |

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| POSTUPNÁ MONTÁŽ PŘI ZVĚTŠOVÁNÍ      | 155 |
| doplnění popředí                    | 155 |
| zlepšení kresby oblohy              | 155 |
| použití papírových krycích šablon   | 156 |
| vykrytí nežádoucích částí negativů  | 157 |
| montáž dvěma zvětšovacími přístroji | 157 |
| LEPENÁ FOTOMONTÁŽ                   | 157 |
| obecné předpoklady                  | 158 |
| lepená montáž iluzivní              | 158 |
| koláž a její dějiny                 | 160 |
| Beardenovy koláže                   | 161 |
| roláž a proláž                      | 161 |
| ZÁVĚREM                             | 162 |
| LITERATURA                          | 164 |
| Obsah                               | 166 |